

Koolieelse lasteasutuse Sipsik õppekava

1.ÜLDOSA

1.1. Lasteasutuse liik ja eripära.....	2-3
--	-----

2.ÕPPE - JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

2.1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid.....	4
2.2. Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted	4-5
2.3. Õppe- ja kasvatustegevuse sisu ja lõimivad tegevused	5
2.4. Valdkondade Õppe- ja kasvatustegevuse sisu.....	6-10
2.5. Lapse arengu eeldatavad tulemused esitatakse vanuseti.....	10

3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS

3.1. Päevakava koostamise põhimõtted.....	11
3.2. Õppeaasta	11
3.3. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine	12
3.4. Õppetundide kogus ja nende jaotamise plaan nädala kestel.....	13

4.LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMINE JA HINDAMINE

4.1. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted.....	14
4.2. Lapse arengu hindamise korraldus.....	14-15
4.3. Eelkooliealiste laste üldoskuste arengu eeldatavad tulemused.....	15

5. ERIVAJADUSTEGA LAPSE TOETAMINE

5.1. Erivajadustega laps, tegevuse eesmärgid.....	16
5.2. Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted.....	16
5.3. Erivajadustega lapse toetamise korraldamine.....	16-17

6. KOOSTÖÖ LAPSEVANEMATEGA

6.1. Lapsevanematega koostöö põhimõtted	18
6.2. Koostöö korraldamine lapsevanematega.....	18

7.ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD.....

19

1.ÜLDOSA

1.1. Lasteasutuse liik ja eripära

Lasteaed Sipsik on üldarendavat tüüpi lasteasutus, mis pakub koolieast noorematele lastele hooldu ja alushariduse omandamise võimalust.

Lasteasutus toetab lapse perekonda, soodustades lapse kasvamist ja arenemist ning tema individuaalsuse arvestamist.

Lasteaia missioon:

1. Tagada lapse üldine ja spetsiaalne valmisolek süstemaatiliseks õppeprotsessiks koolis, mis loob eeldused edukaks edasijõudmiseks igapäevaelus ja koolis.
2. Toetada ja abistada lapsevanemaid laste kodusel kasvatamisel ja tervikliku isiksuse kujundamisel koolieelsel perioodil.
3. Tõsta lasteaia sotsiaalset seisundit ja rolli linnaelanike hulgas.

Me arvame, et:

- Saada kokku õnneliku lapsepõlvega ei ole kunagi hilja;
- Keegi hoolitseb alati ja keegi ootab alati ;
- Igaüks vajab seda, keda usaldada;
- Üks võluv kallistus võib muuta halli päeva päikeseliseks;
- Suudlusi ei ole kunagi liiga palju;
- Oskus kuulata on sama tähtis kui oskus rääkida.

Meie reeglid:

1. Algul armastada, pärast õpetada;
2. Võtta last sellisena, nagu ta on ;
3. Tunnistada lapse õigust teha vigu;
4. Aidata lapsel tegutseda iseseisvalt;
5. Õppida ennast tundma ja täiendama.

Lasteaial on oma **lipp**. Lipul on **kujutatud nukk Sipsik** – eesti kirjaniku Eno Raua lasteraamatu Sipsik peategelane. Lasteaial on oma **hümn**.

Lasteaia deviis on –“ Tervis – see on vahva !”

Oma töö põhisuunaks loeb lasteaed kehalise kasvatus- tervistavat tööd lastega. Kooskõlas kaasaegse lähenemisega, mis on ära toodud kodumaises ja välismaises meditsiinilises kirjanduses, kasutatakse kolme inimese tervise määratlust – somaatilist (füüsilist), vaimset ja seksuaalset. Kõik need määratlused kuuluvad täiel määral ka lapse kasvava organismi juurde.

Lapse komplekse füsioloogilise tervise all mõistetakse dünaamilist ja koos sellega lapse organismi vastupidavat seisundit patoloogilistele (haigusttekitavatele) ja ekstremaalsetele mõjudele, mis omakorda saavutatakse tänu funktsionaalsete süsteemide kompleksi formeerumisele, mis kindlustavad optimaalse kohanemise efekti. Koolieelse terve lapse kompleksne määratlemine sisaldab endas järgmiste karakteristikute kogumit: elurõõm, vastupanuvõime ebasoodsatele keskkonnamõjudele, kõrge töövõime ja vastupidavus.

Koolieelses lasteasutuses Sipsik kasutatakse komplekselt kõiki kehalise kasvatus vahendeid, (režiim, karastamine, liikumine ja ratsionaalne toitumine), mis ongi aluseks Laste tervistamise süsteemile.

Tervistamise süsteem kindlustab laste somaatilise ja psühholoogilise tervise tugevdamise, normaalse füüsilise ja üldise varases ja koolieelses eas laste arengu .

Kehalise kasvatuse – tervistava suunitlusega lasteaia töö põhiülesanneteks on:

1. Laste tervise kaitse ja tugevdamine;
2. Lapsele eluliselt vajalike liikumisostuste ja harjumuste kujundamine lähtudes tema individuaalsest eripärast, kehaliste võimete arendamine ;
3. Tingimuste loomine laste liikumisvajaduse realiseerimiseks;
4. Arendada lastes vajadust tervisliku eluviisi järele;
5. Kehalise ja vaimse heaolu kindlustamine.

Laste tervistamiseks ja kehaliseks arenguks püstitatud ülesannete teostamisel koolieelne lasteasutus orienteerub riikliku õppekava põhisätetele, (valdkond Liikumine).

Kasutab “Kasvatuslik – tervistav töö koolieelsetes asutustes” programmi soovitusi, mis on välja töötatud professor J.Zmanovski poolt, (raamatu “Komplekssete tervistavate ürituste süsteem koolieelsetes haridusasutustes” autor M.Kuznetsova, Moskva, 2002 a) ja M.Mahnjova (raamatu “Terve lapse kasvatamine”, Moskva, 1999 a).

Tervendamise süsteem (tervenduskompleks), mis on kasutusel meie koolieelses lasteasutuses, koosneb järgmistest põhilistest momentidest:

1. Ratsionaalsest püsivast päevakavast kinnipidamine koos kohustusliku täisväärtusliku intensiivsuse ja kestvusega unega ;
2. Laste igapäevase küllaldase liikumisvõimaluse olemasolu soodsas looduslikus keskkonnas ;
3. Täisväärtuslik, ratsionaalne toit, sõltuvalt aastaajast ;
4. Vaimse – emotsionaalse vastupanuvõime väljatöötamiseks kasutatakse psühhoügieeni – ja psühhokorreksiooni vahendite kompleksi ;
5. Efektiivse karastussüsteemi loomine.

Lasteaias Sipsik käivate laste programmõpe ja kasvatus toimub Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava - (Vabariigi Valitsuse 29. mai 2008 a määrus nr 87) ja lasteaia Sipsik õppeprogrammi alusel (Narva, 28.02.2009).

Õppetundides kasutavad lasteaia õpetajad uusi kaasaegseid õpetamise tehnoloogiaid, nagu:

- Autor N.A. Zaitsev - Lastele lugemise, kirjutamise ja arvutamise õpetamine;
- Autor L.B.Fesjukova - mittestandardse metoodika kasutamine muinasjuttudega töötamisel.
- Autorid G.Altšuller , M.Šusterman – Süsteemi ТПИЗ (Piltide vaatamine ja selle põhjal loominguilise jutustuse koostamine. Kirjeldava jutustuse koostamine modelli abiga. Muinasjututeemaliste ülesannete lahendamine ja uute muinasjuttude väljamõtlemine. Ajurünnak);
- Autorid N.Gurjanova ja E.D.Safronova – Õpetamine intellektuaalse treeningu alusel (mnemotehnika elemendid: kollaažid ja mnemotabelid);
- Autorid B.P.Nikitin, B.Voskoboovitš - Arendavad mängud;
- Deneši blokid.
- Autor M.Montessori - Sensorse kasvatuse pedagoogilise süsteemi elemendid;
- Autorid V.Tsvõntarnõi, L.Savina, O.I.Krupentšuk, I. ja A.Železnovõ – Sõrmemängude tehnoloogia;
- Autorid L.N.Prohorova, O.V.Dõbina - Tehnoloogia Laste katsetused;
- Autorid Bardier, I.Romazan ja T.Tšerednikova – Psühhogümnaastika (väikeste laste loomuliku arengu psühholoogiline saatja);
- Mittetraditsiooniliste meetoditega joonistamine, kujutava kunsti tegevused, sealhulgas LKA (loominguilise kujutlusvõime arendamine);
- Autor T.Tjutjunnikova – Laste muusikalise kasvatuse meetodid ja võtted;
- Psühholoogilis – pedagoogiline tehnoloogia “Teineteisele vastu”.
- Kehalis – tervistavad tehnoloogiaid “Hatka – jooga”, Streitzing – võimlemine, “Hingamis – ja helivõimlemine, fitpall.

2. ÕPPE - JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED.

2.1.Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös.

Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt, ümbritseva keskkonna mõistmine, eetiline käitumine ning algatusvõime, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest ning arenevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

2.2. Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted

Õppe – kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted tulenevad õppe – kasvatustöö eesmärkidest ja on koolieelse lasteasutuse kasvatus – ja arengutegevuse aluseks.

Lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõteteks on:

1) Laste individuaalsuse, vanuselise, soolise ja rahvusliku eripära arvestamine.

2) Lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine.

3) Lapse loovuse toetamine

4) Mäng – see on vahend maailma tundmaõppimiseks ja koolieelikute õpetamise vorm.

Eeldab, et lapse arenguprotsessis antakse mängule juhtiv koht, sest just mänguga saab laps sotsiaalse kogemuse, õpib iseteenindamise oskusi, tööoskusi ja kinnistab varem omandatud teadmisi ja kogemusi. Lasteaia päevakavas on mängule jäetud küllaldaselt aega.

5) Humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine.

Eeldab iga lapse, ka väikese, kuid täisväärtusliku isiksuse vabaduse ja väärikuse austamist psühholoogilise heaolutunde ja sotsiaalse kaitse atmosfääris ; eeldab koostööd lastega, kus täiskasvanu on samasugune õppeprotsessi osaline nagu laps, oma käitumiselt vaba ja loominguiline; eeldab täiskasvanu poolt üheaegselt nii nõudlikkust kui austust lapse vastu. Aitab kaasa demokraatlike ja humaansete suhete loomisele nii täiskasvanute kui omaealistega.

6)) Lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine.

7) Kindlustada lapsele psühholoogiline heaolutunne –kaitstuse, ohutuse ja edukuse tunne.

8) Kodu ja lasteasutuse koostöö.

Koostöö tuleneb lapse vajadusest ja on suunatud tervikliku arengukeskkonna moodustamisele. Koolieelse lasteasutuse tegevus on perekonnale avatud.

9) Kodukoha põhimõte, kompleksus õpetamises.

Eeldab õppe – kasvatusprotsessi ülesehitust ühtsete teemade alusel, mis on seotud lapse elu ja ümbritseva keskkonnaga.

10) Eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine.

11) Plaaniline ja katkematu , süstemaatiline ja järjepidev õppimine.

Eeldab: õpet kogu lapse lasteaias viibimise jooksul.

Nõuab: Teadmiste andmist õppedistsipliinidest, sidudes uusi teadmisi varemõpitudetega, tagades süsteemse ja tegusa kontrolli õppeprotsessi läbiviimise ja selle tulemuste üle, täpselt planeerides õppetunde, jälgides rangelt õppematerjali loogilist seost.

12) Õpetatava arusaadavus lähtudes lapse lähema arengu tsoonist.

Eeldab, et kasvatus ja areng :

- Tugineb lapse loomulikule huvile ümbritseva vastu;
- Tuleneb konkreetsest, lapsele teadaolevas ajas ja ruumis;
- Orienteerub õpetatavate mõistuslike ja füüsiliste võimaluste alalisele arvestusele; õpitava materjali jõukohasusest neile, õpetamise tempole;
- Õppematerjali järk – järgulisele omandamisele, minnes üle lihtsalt keerulisele, lähedase juurest kaugel juurde, üksikult üldisele, toetudes õpetatavate ettevalmistuse algtasemele; keeruliste olukordade leidlikule avamisele, ilma ülearuste üksikasjade ja liigse informatsioonita;
- Õpetatavatele teadliku suhtumise kasvatamisele reaalsete õpiraskuste ületamiseks.

13) Õpetatavate teadlikkus, aktiivsus ja iseseisvus.

Eeldab: lapse võimalust valida õppe – kasvatustegevuse viisi; lapse teadmishimu stimuleerimist esemelis – arendava keskkonna loomisega, kaasaegsete ja tulemuslike õppemeetodite kasutamist, tehniliste ja teiste näitlike vahendite kasutamist tundides; lastepoolse initsiatiivi avaldumist, loomingulisust õppematerjali omandamisel ja selle kasutamisel praktikas.

14) Grupiviisilised ja individuaalsed lähenemised õpetamisel.

Eeldab, et õppe – kasvatustöö korraldus lasteaias pakub õpetajale võimalust viia läbi nii kollektiivseid õpetamise vorme kui ka individuaalset tööd iga lapsega. Individuaalses töös arvestatakse iga lapse iseloomu, tema arengu potentsiaali, võimeid, samuti tema koduse kasvatuses eripära.

2.3. Õppe- ja kasvatustegevuse sisu ja lõimivad tegevused

Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikult lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika. Valdkondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja korraldus ning lapse arengu eeldatavad tulemused esitatakse seitsmes valdkonnas (edaspidi *valdkond*):

- 1) mina ja keskkond;
- 2) keel ja kõne;
- 3) eesti keel kui teine keel;
- 4) matemaatika;
- 5) kunst;
- 6) muusika;
- 7) liikumine.

2.4. Valdkondade Õppe- ja kasvatustegevuse sisu

1. Valdkond Mina ja keskkond

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- 2) omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- 3) väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- 4) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- 5) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- 6) märkab nähtusi ja muutusi looduses.

Valdkonna *Mina ja keskkond* sisu:

- 1) sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kumbed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldnimelikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine;
- 2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;
- 3) tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
- suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
- suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeldusi tegema;
- suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

2. Valdkond Keel ja kõne

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- 2) kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesisist lauseehitust;
- 3) tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

Valdkonna *Keel ja kõne* sisu:

- 1) keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
- 2) suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- 3) lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) märguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

3. Valdkond Eesti keel kui teine keel

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
- 2) soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
- 3) tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
- 4) kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises.

Valdkonna *Eesti keel kui teine keel* sisu:

- 1) kuulamine;
- 2) kõnelemine;
- 3) Eesti kultuuri tutvustamine.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbrisevad esemed jmt);
- pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;
- suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel, luuakse selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);
- korraldatakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;
- vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);
- valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;
- pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrektsena korrates.

4. Valdkond Matemaatika

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- 2) järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- 3) tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;
- 4) mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- 5) mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- 6) tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
- 7) näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

Valdkonna Matemaatika sisu:

- 1) hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- 2) suurused ja mõõtmine;
- 3) geomeetrilised kujundid.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
- toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

5. Valdkond Kunst

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- 2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- 3) vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- 4) kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
- 5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- 6) vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut. :

Valdkonna Kunst sisu:

- 1) kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- 2) kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- 3) tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- 4) kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
- suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
- kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;

- julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
- viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töösse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

6. Valdkond Muusika

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
- 2) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- 3) suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- 4) suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

Valdkonna Muusika sisu:

- 1) laulmine;
- 2) muusika kuulamine;
- 3) muusikalis-rütmiline liikumine;
- 4) pillimäng.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalane tegevus;
- kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu *Keel ja kõne*, *Kunst* jne; muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

7. Valdkond Liikumine

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- 2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- 3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- 4) mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- 5) järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

Valdkonna Liikumine sisu:

- 1) kehalise kasvatuse alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- 2) põhiliikumised;
- 3) liikumismängud;
- 4) erinevad spordialad;
- 5) tants ja rütmika.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
- peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
- mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordineerimise, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

2.5. Lapse arengu eeldatavad tulemused esitatakse vanuseti. (Lisa 1-7)

3. ÕPPE- JA KASVATUSTEgevuse KORRALDUS

3.1. Päevakava koostamise põhimõtted.

Rühma päevakava määrab laste vanusest olenev päeva rütm, une – ja ärkveloleku aeg, milles vahelduvad igapäevased tegevused (söömine, riietumine, pesemine, ruumi korrastamine) ja laste vaba tegevus (mäng, loominguline tegevus, liikumine) ja õpetaja planeeritud õppe - kasvatustöö ala.

1. Päevakava koostatakse sõltuvalt lasteasutuse lahtioleku ajast ja laste vanuserühmast, aastaajast, võimaluse korral arvestatakse laste individuaalsete vajadustega.
1. Igapäevatoimingud ja laste vabategevus moodustavad rühma päevakava olulise osa.
2. Laste kasvades ja arenedes lüheneb laste päevakavas aeg, mis kulub igapäevatoimingutele ning suureneb laste vabategevuste osa ja õpetaja kavandatud õppe – kasvatustegevuste aeg.
3. Päevakavas on ühitatud laste aktiivsed ja rahulikud tegevused, mis võimaldab lapsel sujuvalt üle minna ühelt tegevuselt teisele.
4. Päevakava näeb tingimata ette lapsele puhkeaja, väikelapsele (kuni kolme aasta vanuseni) vähemalt üks kord päevane uneaeg, üle kolme aasta vanustele lastele üks päevane uneaeg või mõni vaikne tegevus lapse valikul. Arenguliste erivajadustega lapsele peab võimaldama uneaega vastavalt tema soovile.
5. Laps peab viibima iga päev sõltuvalt ilmastikust vähemalt 1 – 3 korda päevas õues. (1,6 kuni 3 aastased lapsed üks kord päevas talvel ja kaks korda päevas suvel; 3 kuni 5 aastased lapsed kaks korda päevas aastaringselt; 5 kuni 7 aastased lapsed kolm korda päevas aastaringselt).
6. Lapse lasteasutusse toomine ja kojuviimine ei tohi segada une – ja söögiaega ning planeeritud õppe – ja kasvatustegevusi.
7. Päevakavas arvestatakse laste arengu vajadusi, nii on kuni 3 aastastel lastel päevas mitte üle kahe planeeritud tegevuse, kolme kuni viieaastastel lastel – mitte üle kolme ning kuue kuni seitsmeaastastel lastel mitte üle nelja. Kuni kolmeaastastel lastel kestab planeeritud tegevus 10 – 15 minutit, 3 – 5 aastaste laste integreeritud õpe 25 – 30 minutit, 5 – 6 aastastel – mitte üle 35 – 40 minuti, 6 kuni 7 aastastel lastel mitte üle 45 – 50 minuti.
8. Eeldatakse õppetegevuse paindlikku planeerimist, mis võimaldab ühendada mitu erinevat tundi üheks integreeritud mänguliseks õpetamiseks ja selle arvel vabaks jääva õppetöö ajast viia valutult läbi spetsiaalseid üritusi nagu: ekskursioone, muuseumi – või teatrietenduste külastusi või jätta see aeg lastele mängimiseks.

3.2.Õppeaasta.

Koolieelne lasteasutus korraldab õppe- kasvatustööd õppeaasta kaupa. Õppeaasta algab 1. septembril ja kestab kuni 31. augustini.

Õppeaasta alguses pühendatakse 2 (4) nädalat laste arengutaseme määramisele ning nende iseärasuste ja huvidega tutvumisele. Sel perioodil toimub tegevus nädalaplani alusel ning põhirõhk on mängul ja selle kaudu laste tundmaõppimisel.

15.-ndast septembrist kuni 31. maini õppe – kasvatustöö organiseeritakse õppeprogrammi seitsmes valdkonnas, viiakse läbi integreeritud õppena, kus üksikud õppetegevuse valdkonnad ühendatakse üheks võtmeteemaks. Õpetamise aluseks on lapse aktiivne tunnetuslik tegevus, kus pedagoog juhhib oskuslikult laste tegevust ja loob õpikeskkonna. Peatähelepanu pööratakse mängu kaudu õppimisele. Kasutatakse projektõpet, mis viiakse läbi lapse kogemuse, initsiatiivi ja lapse mõtete alusel.

1.juunist kuni 31.augustini, samuti jõulude ja aastavahetuse ajal on laste põhitegevuseks mäng, vaatlemine ja uurimine ning ajaviide värskes õhus. Õpetaja loob õppe – ja mängulise keskkonna, jälgib lapsi ja analüüsib nende tegevust.

Suvel toimub kogu õppe – kasvatustöö väljas.

3.3. Rühma õppe – ja kasvatustegevuse kavandamine.

- Õppe – ja kasvatustegevus rühmas tugineb rühma päevakavale, milles on ära toodud aeg, millal õpetaja viib läbi tunde.
- Õppe – ja kasvatustegevuse kavandamisel lähtub õpetaja koduloolisuse printsiibist, arvestades lasteasutuse ja rühma erisustega, (aktsent on tervise tugevdamisel lähtudes looduslikust keskkonnast), asupaiga eripärast (elanikkonna põhitegevus, looduslik ja kultuuriline keskkond j.m.).
- Õppe – kasvatustegevuse kavandamisel õpetaja võtab arvesse lapse arengutaset, vanust ja huvisid;
- Õppe – kasvatustegevus kavandatakse pikaajaliselt rühma aastaplaanina ja lühiajaliselt nädala temaatilise perspektiivplaanina ning käesoleva päeva plaanina.
- 4 – 7 aastaste laste rühmade aasta tegevuskava koostatakse 15. septembriks, alla 3. aastaste ja 3.aastaste laste rühmade aasta tegevuskava aga 1. oktoobriks. Rühma tegevuskava koostamisel tuuakse ära rühma laste iseloomulikud iseärasused, määratakse kindlaks tegevuse põhisuunad, õpetamise ja kasvatuse eesmärgid ja ülesanded õppeaastaks, õppesisu, (aasta temaatika), õppetegevuste valdkondade maht nädalas (õppekoormus).
- Iga planeeritud teemat vaadeldakse kui kõiki tegevuse valdkondi läbivat. Ühe teema õppimise aeg oleneb laste huvist.
- Nädala temaatilise plaani kavandamisel määratletakse üldiste oskuste eesmärgid ja õppe – kasvatustegevuse eesmärgid seitsmes tegevusvaldkonnas, temaatika, planeeritud perioodi kestus, õppesisu ja õppetegevuse valdkonnad nädalapäevade kaupa, tegevuseks vajalikud vahendid, õpetajate, personali ja lapsevanemate kaasamine.
- Päeva jooksul tehtud töö kirjeldus kantakse nädala teema alusel vastavasse žurnaali siis, kui töö on läbi viidud. Töö kirjeldamisel näidatakse ära lõimitud tunni nimetus (alateema), tema osad, mis määratlevad lõimumise sisu ja tegevusvaldkonnad eri suundades.
- Õppe – kasvatustöö tulemused kantakse žurnaali peale nädala kokkuvõtete tegemist. Analüüs koostatakse vestluste alusel lastega.
- Rühma õppe – ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi.
- Rühma õppe – ja kasvatustegevus viiakse läbi esteetilises ja turvalises ning üksi ja ühistegevusi võimaldavas keskkonnas. Õpitavate objektide, nähtuste ja muuga tutvutakse loomulikus keskkonnas.

3.4. Õppetundide kogus ja nende jaotamise plaan nädala kestel.

Nädala õppetundide maht ja jaotusplaan

Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad	Lasteasutuse õpetaja kavandatud õppe – kasvatustegevused	Tegevuskordi nädalas				
		Laste vanus				
		Kuni 2 a	2-3 a.	3 -5 a.	5 - 6 a.	6 - 7 a.
1. Mina ja keskkond	Vaatlemine ja uurimine	1	1	1	1	2
2. Keel ja kõne	Kuulamine ja kõnelemine	2	2	3	3	3
	Lugemine ja kirjutamine	0	0	nagu tunni osa	1-2	2
3. Matemaatika	Võrdlemine ja arvutamine Loogika	1	1	1	1 Nagu tunni osa	1 Nagu tunni osa
4. Eesti keel	Eesti keeletegevused	0	0	2	2	3
5. Kunst	Kunstitegevused	2	2	3	4	4
6. Muusika	Muusikategevused	0	2	2	2	2
7. Liikumine	Liikumistegevused: kehaline tegevus ja ujumine	2	2	3-4	4	4
Kokku õppetunde lasteaia programmis		8	10	15-16	19	21

* Eeldatakse kohustuslikku paindlikkust õppe – kasvatustöö üksikute valdkondade planeerimisel, mis võimaldab õpetajal ühendada mitu õppe – kasvatustegevuse eri valdkonda ühtseks lõimitud vooks mängu kaudu õppimisele.

4. LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMINE JA HINDAMINE

4.1. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted

1. Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.
2. Lapse arengu hindamine on osa igapäevases õppe- ja kasvatustsüklist.
3. Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused.
4. Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi
5. Koolieelse lasteasutuse pedagoogiline nõukogu otsustab, milliseid meetodeid kasutada lapse arengu hindamisel.
6. Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust.

4.2. Lapse arengu hindamine

Eelkoolialiste laste arengu hindamine on jätkuv protsess, kus laste tegevust jälgitakse nende kõigis tegevusvaldkondades nende loomulikus õpikeskkonnas, kõik tulemused fikseeritakse, salvestatakse, säilitatakse ja dokumenteeritakse kõikvõimalikel viisidel.

Informatsiooni lapse kohta kogutakse erinevatest allikatest, kus eksperdiks võib olla lapsele tuttav täiskasvanu – lapsevanem, rühmas töötav õpetaja, muu spetsialist, lapsed – eakaaslased ja laps ise.

Lapse arengu hindamiseks kasutatakse järgmisi suuniseid:

1. Mõõtmised peavad hõlmama spetsiifilisi, lapse edukaks toimetulekuks olulisi arenguvaldkondi: sotsiaalne kompetentsus, lähenemine õppimisele ja vajalikud kognitiivsed oskused.
2. Mõõtmised peavad arvestama lapse arengut tervikuna, mitte piirduma ainult lihtsate märgetega “jah” või “ei” vastavate oskuste lahtris. Mõõtmised peavad kajastama arengu protsessi.
3. Hindamist viiakse läbi rühmaruumis toimuvate tegevuste käigus. Mõõtmistulemused peaksid olema kohesed, lihtsad ja kergelt interpreteeritavad, et õpetaja saaks neid jagada lastevanematega.
4. Mõõtmisi korratakse teatud perioodi järel.

Lasteaias annab lapse arengule hinnangu õpetaja.

Lapse arengu hindamisel võib õpetaja kasutada järgmisi meetodeid:

1. Vaatlemine.

Vaatluse eeliseks on võimalus saada vahetult otsest teavet lapse tegevuse ja käitumise kohta. Vaatlus võimaldab last uurida loomulikus keskkonnas: igapäevases tegevuses, vabamängus, õpetaja poolt läbiviidava õppe – kasvatustöö protsessi käigus. Vaatlusandmete analüüs annab lapse arengust hea ülevaate ja võimaldab koostada lapse põhjaliku iseloomustuse, mis kajastab lapse kognitiivset, sotsiaalset, emotsionaalset ning kehalist arengut. Vaatlused võimaldavad märgata nii lapse arengu positiivseid kui ka negatiivseid aspekte, samuti võimalikke probleeme. Vaatluste tulemused fikseeritakse kirjalikult vaatluslehtedel (vt lisa 10) või salvestatakse videoaparatuuri abil (vanemate nõusolekul).

2. Vestlus lapsega, intervjuu.

Lisainformatsiooni lapse arengust saab õpetaja vesteldes lapsest tema endaga, vanematega või teiste pere liikmetega, kolleegidega ja rühma teiste lastega. Vestluses on osapooltel võrdne õigus küsimusi esitada ja vastata. Intervjuus on aga intervjuueerijal juhtiv roll. Lasteaias kasutatakse ankeet , - temaatilist ja avatud intervjuud. Ankeetintervjuu puhul

vestlus kulgeb eelnevalt ettevalmistatud küsimustele vastamisega, mida peavad tegema kõik intervjuueeritavad. Teemaintervjuu on ankeet – ja avatud intrvjuu vahelvorm. Intervjuu teema peab olema eelnevalt teada. Kolmas võimalus on kasutada avatud intervjuud, kus teema puudub ja vestelda vabalt ilma eelnevalt vormistatud küsimusteta. Laste kõne lindistatakse või kirjutatakse üles.

3. Laste tööd.

Lapse poolt tehtud tööd – joonistused, töövihikud jm annavad hea ülevaate lapse arengu dünaamikast, kajastavad lapse individuaalset arengut. Laste tööd kogutakse arengumappi ja säilitatakse õppeaasta jooksul või kuni lapse lahkumiseni lasteaiast (rühma õpetajate äranägemisel).

4. Testid ja muud arengu hindamise vahendid.

Lapse intellektuaalse arengu määramiseks kasutavad õpetajad J.Sokolova testide kogumikku “ Intellektuaalse arengu testid 3 aastastele, 3 – 4 aastastele ja 5 –6 aastastele lastele (M. Kirjastus “Eksmo, “2006. Lapse poolt täidetud ülesannete tulemuste põhjal õpetaja selgitab välja, mida laps oskab ja mida peab talle õpetama lähemas tulevikus. Koolivalmiduse pedagoogilise diagnostika läbiviimisel kasutatakse diagnostiliste materjalide mängulist komplekti, mille autoriteks on M.I.Kuznetsova, E.E. Kotšurova, L.E.Žirova. Koolivalmiduse hindamiseks kasutavad õpetajad J.Sokolova testide kogumikku “ 6-7 aastaste laste koolivalmiduse testid “ (M. Kirjastus “Eksmo,“ 2006), kogumikke “ Testid lastele “ Kas teie laps on kooliks valmis?” M.N.Ilijna, L.G.Paramonova (S-P. Kirjastus “Delta, “1998), “ Ettevalmistus kooliks (Arendavad harjutused ja testid), M.N.Ilijna (S-P, kirjastus “ Delta, ” 1998), “ Täiskasvanu ja väikelaps” P.Kees (1999) ja E.Kulderknup`u koostatud “Lapsest saab koolilaps” (1998).

Lapse arengut jälgitakse regulaarselt kogu õppeaasta jooksul , tulemused dokumenteeritakse vaatluslehel.

Igal aastal mai lõpul õpetajad hindavad lapse saavutatud arengu –ja kasvutaset, nad fikseerivad lapse arengu dünaamika, tema edusammud, samuti arenguprobleemid. Arengu hindamisel võetakse arvesse erinevaid valdkondi (sotsiaalne, füüsiline, vaimne tegevus, kõne, eneseteenindus) ning anda hinnang lapse teadmiste ja oskuste eale vastavuse kohta. Siin on õpetajale orientiiriks riiklikus õppekavas pakutud lapse eeldatavad arengutulemused. Lapse arengu hinnangu tulemus dokumenteeritakse lapse kasvu ja arengu monitooringus, 6 – 7 aastaste laste oma koolivalmiduse kaardis. (Vt lisa 11, 12).B

Üks kord õppeaasta jooksul (oktoober-mai) õpetaja viib läbi lapsevanemaga arenguestluse lapse hindamiseks ja tema arengu toetamiseks. Lapse hindamise ja arenguestluse tulemus dokumenteeritakse tingimustel, mis on kehtestatud “ Isikuandmete kaitse seadusega “.

4.3. Eelkooliealiste laste üldoskuste arengu eeldatavad tulemused. (vt lisa 8, 9).

5.ERIVAJADUSTEGA LAPSE TOETAMINE

5.1. Erivajadustega lapse mõiste, tegevuse eesmärk.

Erivajadustega laps – on laps, kelle võimetest, tervises seisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu – ja õppevahendid, ruumid, õppe – ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.

Antud töö eesmärgiks on kaasa aidata erivajadustega lapse võimetekohasele arengule ja toetada lapse perekonda, samuti toetada andeka lapse arengut.

5.2. Erivajadustega laste arendamise põhimõtted

Erivajadustega laste töö planeerimisel ja elluviimisel arvestatakse järgmisi üldpõhimõtteid:

1. Arendustegevuse alustamine niipea, kui selle vajadust on märgatud,
2. individuaalne lähenemine vastavalt lapse arenguliste erivajadustele ja keskkonna võimalustele,
3. töö aluseks on meeskonnatöö: õpetajate, perekonna ja spetsialistide kaasamine, võrgustikutöö,
4. lapse perekonna nõustamine ja juhendamine tegevusteks oma lapsega. Nõustamine kannab soovituslikku iseloomu. Vastutus probleemi lahenduse eest jääb lapsele endale ja tema vanematele või neid asendavatele isikutele, alles seejärel õpetajatele.
5. lapse ja perekonna iseseisvuse toetamine nii palju, kui see võimalik on,
6. ühest kasvukeskkonnast teise ülemineku toetamine.

5.3. Erivajadustega laste toetamine.

Erivajadustega laste toetamisel eristuvad järgmised põhietapid:

- 1) Võimalike erivajadustega lapse märkamine.
- 2) Tegevuse korraldamine eesmärgiga täpsustada lapse erivajadustest tingitud võimaluste hinnangu sisu ja mahtu. Lapse arengutaseme maksimaalselt täpne määratlemine.
- 3) Arenguestluste läbiviimine lapsevanematega rühma õpetajate poolt eesmärgiga tutvustada neile lapse kohta kogutud infot ja olemasolevaid arenguvõimalusi lasteaia tavarühmas, samuti töö spetsiifikat teist tüüpi rühmades (korrektsiooni – ja spetsialiseeritud), lapsele võimalikult kasuliku arengulise tegevuse valimine.
- 4) Kui lapse arengutase erineb oluliselt mingites valdkondades eeldatavast eakohasest tasemest ja kui lapsel on erivajadused, siis rühma õpetajad koos logopeediga koostavad lapse iseloomustuse tema saatmiseks nõustamiskomisjoni, lapsevanemad vormistavad vastava avalduse.
- 5) Rühmaõpetajatest ja eriala spetsialistidest koosneva meeskonna istungite läbiviimine. Nõustamiskomisjoni otsuse alusel koostatakse erivajadusega lapsele individuaalne arenduskava. Individuaalne arenduskava määrab kindlaks õpetuse individuaalsed eesmärgid, valdkonnad ja sisu, ajalise kestuse (arendamist vajavad valdkonnad, iga tegevusvaldkonna raskusaste, jõukohased oskused), õpetamise meetodid ja vahendid (kasvukeskkonna kohandamine lapsele). Individuaalne arenduskava koostatakse lapsele kindlaks ajavahemikuks, mille kestus oleneb lapse arengutempost ja tema erivajadustest, kõikumised võivad olla mõnest kuust kuni terve õppeaastani (vt lisa 13).

- 6) Vajadusel saada erivajadusega lapse kohta lisainformatsiooni tema arengu kohta, võivad rühma õpetajad soovitada lapsevanematel pöörduda spetsialistide - psühholoogi ja logopeedi poole. Antud informatsioon vastab lapse huvidele, tema konfidentsiaalsus on tagatud sellega, et juurdepääsu infole omavad ainult isikud, kes on otseselt seotud lapse kasvatus – ja arendusprotsessiga. Kirjalikus vormis saadud spetsialistide soovitusi kasutab õpetaja arendustegevuse läbiviimisel lapsega.
- 7) Korduva arenguestluse läbiviimine lapsevanematega rühma õpetajate poolt, mille käigus täpsustatakse, kuidas hakkab kulgema lapse adaptatsioon rühma kasvukeskkonda. Vanemaid tutvustatakse eelnevalt koostatud individuaalse arengukavaga, milles tehakse vajadusel parandusi ja täiendusi lapsevanemalt lisanduva informatsiooni alusel.
- 8) Individuaalse arengukava rakendamine nii, nagu arenguestlusel lapsevanematega kokku lepitud. Kasvukeskkonna adapteerimine, st luua lasteaia tavarühmas keskkond, mis toetaks ja stimuleeriks erivajadustega lapse arengut, keskkond, milles laps ülejäänud laste eeskujul hakkab omandama eluks vajalikke sotsiaalselt vastuvõetavaid käitumisoskusi.
- 9) Lapse arengu edusammude ja probleemide fikseerimine.
- 10) Lapse saavutatud arengutaseme hindamine kindla ajaperioodi järel.
- 11) Rühma õpetajate ja spetsialistide meeskonna istung, mille eesmärgiks on tuua välja kasutatud individuaalse arengukava tulemused, kasvukeskkonna sobivus. Antakse valdkonniti ülevaade lapse arengu dünaamikast ning arutatakse edasise tegevuse üle.
- 12) Arenguestluse läbiviimine lapsevanematega, mille käigus arutatakse lapse arengu dünaamikat ja edasist tegevust. Olenevalt lapse saavutatud arengutasemest kaalutakse, kas arendustegevust on võimalik jätkata rühma õppekava alusel, või on vajalik saata laps teistkordselt linna nõustamiskomisjoni eesmärgiga teha kindlaks teise rühmatüübi vajadus, (korrektsiooni – või spetsialiseeritud).
- 13) Erivajadustega lapse toetuseks üleminekul ühest haridustasemest teise ja katkematu spetsiaalse pedagoogilise abi tagamiseks, lasteaia õpetajad annavad lapsevanema kaudu kooli lapse koolivalmiduse kaardi. Koolivalmiduse kaart näitab lapse arengutaset lasteaia lõpetamise momendil ja lapse toetuseks osutatud tugiteenuseid.

Kõnepuuetega laste toetuseks organiseeritakse lasteaias korrektsioonitunnid logopeediga. Korrektsiooniabi saavad lapsed alates viiendast eluaastast. Logopeed viib läbi arenguestlusi kõnepuudega lapse vanematega üks kord kuus või vajadusel.

Andekate laste toetuseks luuakse lasteaia õpetajate poolt rühmas mitmekülgne ja stimuleeriv kasvukeskkond, kus lapsele võimaldatakse suurem tegevusvalik, rohkem iseseisvust ja vastutust, kokkupuudet laste huvidele vastavate tegevuste ja vahenditega. Peale selle toetavad õpetajad andekaid lapsi tingimata emotsionaalselt.

6. KOOSTÖÖ LAPSEVANEMATEGA

6.1. Lapsevanematega koostöö põhimõtted

1) Lasteasutuse pedagoogid teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel, avatusel ja lugupidamisel.

dialoog eeldab koos mõtlemist, teise poole arvamuste kuulamist, mille tulemusena jõutakse lõpptulemuseni;

kuulamine - partneriga luuakse suhe ning väljendatakse teadet vastu võttes huvi ja usalduslikkust;

usaldus tagatakse erialase kompetentsusega, mis eeldab lapsevanemate kasvatuspõhimõtete tundmist;

austus ja lugupidamine väljenduvad teise arvamuse ja erinevuste mõistmises

avatus suhtlejana-räägitakse mõlema poole ootustest, lootustest, muredest, hirmudest ja eelarvamustest.

2) Pedagoog teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatusgevuse korraldusest. Pedagoog loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes.

3) Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ning anda tagasisidet lasteasutuse tegevusele.

6.2. Koostöö korraldamine lapsevanematega.

Lasteaed kasutab koostöös lapsevanematega järgmisi töövorme:

1. Lasteaia tutvustamine, reklaam

- Kodulehekülg ja reklaamvoldik, kus on esitatud lasteaia missioon, visioon, töötajad, õppekava lühitutvustus, fotod igapäevategevustest jm.
- Stendid lapsevanematele, nt meie rühmad, edusammud, looming, õpetajad, õppekava jm.
- Lahtiste uste päev - lasteaia tutvustamine, lasteaiapersonali tutvustavad esinemised, tegevuste vaatlus jm.
- Fotod rühmaga töötajate nimedega.
- Kohalikud ajalehed, televisioon
- Koostöö partneritega.
- Nn kuum liin - konsultatsioonid telefonitsi.
- Lasteaia valmisolek heita pilk lasteaia argipäeva.
- Video rühma tavalisest päevast.

2. Hindamine

- Ankeetimine, millega selgitatakse välja lastevanemate vajadused, rahulolu lasteaia ja praktilise abi vajadus ning mida nad lasteaialt ootavad jm.
- Intervjueerimine.
- Vestlused.
- „Post“ ehk „Rühma raamat“ rühmade arvamuste avaldamiseks.

3. Pedagoogiline koostöö

- Infostendid (üldised).
- Näitused lastele ja lapsevanematele.
- Rühma stendid, nt lapsevanema nõusolekul laste sünnipäevad.
- Reeglid rühmas.
- Ühised tunnid lastele ja lapsevanematele.
- Lastevanemate koosolekud (üldkoosolekud, rühmakoosolekud).
- Metoodilised üritused, nt arutelud, peod, vestlused jm.
- Lapsevanemate terviseklubi (tehnoloogia “Teineteisele vastu” alusel).
- Külaskäigud kodudesse (vanemate nõusolekul).

7.ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

7.1. Muudatuste sisseviimise tähtajad, isikud, kes viivad sisse täiendusi.

- 1.Lasteaia arengukava struktuuri ja sisu täiendusi ja muudatusi võivad teha kõik isikud, kes osalevad lasteaia pedagoogilises protsessis.
- 2.Õppekava täiendamise aluseks on pedagoogilise nõukogu otsus, mille on heaks kiitnud lasteaia hoolekogu.
- 3.Täiendused viiakse sisse igal aastal .
- 4.Õppekava uuendamisel või täiendamisel lähtutakse lasteaia õppe – kasvatustöö sisekontrolli tulemustest ja Riikliku järelevalveorgani ettekirjutustest, kes teostab kontrolli asutuse õppe – kasvatustöö üle.
- 5.Õppekava uuenduste ja täienduste aluseks on pedagoogiliste teaduste ja koolieelse psühholoogia kaasaegsed saavutused, arvestades teaduse ja arvutitehnoloogia arengut.

7.2. Lasteaia arengukavasse sisse viidud täienduste allkirjastamine ja kinnitamine.

- 1.Muudatused lasteaia õppekavas kinnitatakse juhataja käskkirjaga.

7.3. Lasteaia arengukavasse sisse viidud täiendustest informeerimine.

- 1.Kõik täiendused arutatakse läbi lasteaia pedagoogilises nõukogus.
- 2.Lasteaia juhataja informeerib lasteaia hoolekogu tehtud täiendustest.

28 veebruar 2009
Narva